

CHARTER DEMENTIEVRIENDELIJKE STA

Ligue Alzheimer ASBL

Alzheimer Liga Vlaanderen vzw

Vrijwilligers

Referentie-
persoon bij
lokaal
bestuur

Burgers
Families

ALZ
HEIMER
MVR
liga vlaanderen

MER

« AIDE PRÈS DE CHEZ VOUS »

**Alle
actoren**

**Steden
Gemeenten**

Burgers

Families

**Betrokken
personen**

Vrijwiliggers

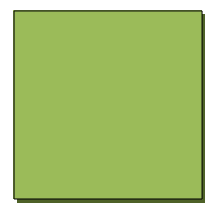
Inhoudstafel

1. NALEVING VAN HET CHARTER DEMENTIEVRIENDELIJKE STAD

De ondertekenaars van het Charter Dementievriendelijke Stad zijn het eens met de inhoud van het Charter en verbinden zich ertoe om het in de praktijk te brengen.

Voor de Stad en het OCMW

**Alle
actoren**

**Steden
Gemeenten**

Burgers

Families

**Betrokken
personen**

Vrijwilligers

Burgemeester

Voorzitter van het OCMW

M. Philippe CLOSE

M. Khalid ZIAN

Voor de Ligue Alzheimer ASBL :

De voorzitter,

Voor Alzheimer Liga Vlaanderen vzw :

De voorzitter,

Mw Sabine HENRY

M. Jeff PELGRIMS

Opgemaakt in Bruxelles

Op 21.09.22

2. CHARTER DEMENTIEVRIENDELIJKE STAD, EEN ENGAGEMENT

2.1 Wat is het Charter Dementievriendelijke Stad?

Het Charter Dementievriendelijke Stad moedigt de ondertekenaars aan om zich in te zetten om mensen met alzheimer of een verwante ziekte op te nemen in hun gemeenschap. Met dit charter stelt de ondertekenaar zich open en betrokken op, vastberaden om te ijveren voor een betere levenskwaliteit voor deze mensen. Het netwerk Dementievriendelijke Stad vormt een partnerschap met Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw. Het deelt de missie van die verenigingen om de ziekte van Alzheimer en andere vormen van dementie dragelijk, bespreekbaar en aanvaardbaar te maken in de gemeenten en steden.

Het Charter steunt op vijf assen (*zie punt 5, de 5 assen van een Dementievriendelijke Stad*):

1. Bewustmaking
2. Het recht om anders te zijn
3. Informatie- en begeleidingsstructuren voor mensen met dementie en hun naasten
4. Acties en activiteiten in de stad
5. Overleg

2.2 Wie kan zich aansluiten?

Het Charter Dementievriendelijke Stad is toegankelijk voor alle lokale overheden (gemeente, stad, OCMW) en de provincies.

2.3 Welk engagement gaat een Dementievriendelijke Stad aan?

Het netwerk Dementievriendelijke Stad staat voor een verbintenis en een langetermijnsengagement met Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw. Voor een optimale samenwerking en succesvolle uitvoering van dit project, investeren deze organisaties in middelen zoals begeleiding en opleiding, follow-up en promotie. Het is dan ook essentieel dat de partijen hun verbintenissen nakomen. Alleen zo realiseert het partnerschap zijn doelstellingen op een efficiënte manier.

- Elke Dementievriendelijke Stad verbindt zich ertoe om acties en activiteiten op touw te zetten voor mensen met de ziekte van Alzheimer of een verwante ziekte én hun familieleden, of om daaraan mee te werken. *(zie punt 3: acties en activiteiten die binnen het netwerk Dementievriendelijke Stad moeten worden uitgevoerd)*
- Elke ondertekenende overheid moet een of twee referentiepersonen aanwijzen binnen haar dienst. *(zie punt 4: de referentiepersoon bij een lokaal bestuur)*
- De aansluiting van de ondertekenende overheid bij het Charter moet worden vastgelegd in een gemeentelijk besluit en mag niet afhangen van een politiek mandaat.
- Bij alle stappen, aankondigingen en acties die de gemeente onderneemt rond de ziekte van Alzheimer of een verwante vorm van dementie, zal ze de woorden 'Dementievriendelijke Stad' en het Dementievriendelijke Stad-logo gebruiken.
- Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw zullen geïnformeerd worden over de acties/activiteiten van de ondertekenaar(s) rond de ziekte van Alzheimer of een verwante vorm van dementie.
- De acties/activiteiten die Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw al uitvoert op het grondgebied van de ondertekenende stad zullen in aanmerking worden genomen bij de organisatie van nieuwe acties/activiteiten rond dementie (om zo overlap te vermijden).
- Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw zullen worden ingelicht over elke wijziging binnen het genoemde grondgebied. En dat op het vlak van de ziekte van Alzheimer of verwante vormen van dementie. Bijvoorbeeld wijzigingen die te maken hebben met de referentiepersoon bij het lokale bestuur (contactgegevens, etc.) of de organisatie van activiteiten.

- De rol van de referentiepersoon bij een lokaal bestuur zal binnen het ondertekenende gebied worden gehandhaafd. Is de aangewezen en opgeleide referentiepersoon om diverse redenen niet meer in staat om zijn of haar taken uit te voeren? Dan stelt de ondertekenende overheid een andere persoon aan die voldoet aan de voorwaarden van punt 4.3 om de rol van de eerdergenoemde referentiepersoon over te nemen. Ligue Alzheimer ASBL zal ook een opleiding tot referentiepersoon bij een lokaal bestuur aanbieden aan die persoon.
- Alle partners – de Dementievriendelijke Stad, Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw – verbinden zich ertoe om elkaars acties/activiteiten te promoten.

Wordt een van deze voorwaarden niet nageleefd? Dan hebben en Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw het recht om het partnerschap te beëindigen. En om de kosten (€270 per persoon) van de opleiding tot referentiepersoon bij een lokaal bestuur aan te rekenen aan de ondertekenende overheid. Binnen een Dementievriendelijke Stad-partnerschap is die opleiding gratis.

2.4. Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw ondersteunen u

Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw steunen u als Dementievriendelijke Stad.

- Vanaf de ondertekening bieden Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw u haar expertise aan om u bij te staan bij de organisatie van acties/activiteiten voor burgers die te maken krijgen met dementie.
-
- Ligue Alzheimer ASBL biedt een opleiding aan de mensen die bij de aansluiting zijn aangesteld als referentiepersoon bij een lokaal bestuur. Zo kunnen ze zich die functie eigen maken.
- Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw begeleiden u door informatie over dementie te delen (nieuwsbrief, uitnodiging voor conferenties, driemaandelijks tijdschrift van de organisaties).
- Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw promoten ook uw activiteiten en de rol van referentiepersoon bij een lokaal bestuur (Facebook, nieuwsbrief, folder, website ...).

3. ACTIES EN ACTIVITEITEN BINNEN HET NETWERK DEMENTIEVRIENDELIJKE STAD

Door zich aan te sluiten, toont de ondertekenende overheid zich bereid om acties/activiteiten op te zetten voor burgers die te maken krijgen met dementie.

Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw stellen hieronder een (onvolledige) lijst voor van activiteiten die men op het grondgebied kan uitvoeren. De overheid die een Dementievriendelijke Stad wordt, moet minstens één actie uitvoeren. Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw delen hun expertise en helpen u bij de uitvoering.

- Samenwerking rond de jaarlijkse conferentiecycclus (Ligue Alzheimer ASBL)
- Ondersteuning bij de organisatie van de opleiding voor mantelzorgers voor familieleden (Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw);
- Deelname aan opleidingen voor professionals (Ligue Alzheimer ASBL);
- Organisatie van een Alzheimer Café of familiegroep (jong) dementie (Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw);
- Aanwezigheid van een woonzorgcentrum (met ondersteuning voor personen met dementie) of specifieke eenheid in het gebied;
- Aanwezigheid van een centrum voor dagopvang voor personen met dementie op het grondgebied;
- Opvang in een gemeenschapshuis voor mensen met de ziekte van Alzheimer of een verwante ziekte; (Ligue Alzheimer ASBL)
- Organisatie van een dienst die thuis een rustmoment aanbiedt aan familieleden van mensen met de ziekte van Alzheimer; (Ligue Alzheimer ASBL)
- Organisatie van het project “Samen Alzheimer draagbaar maken” (bewustmaking van handelaars over dementie);
- Plaatsing en opleiding van verzorgers om mantelzorgers een adempauze te geven via gespecialiseerde en professionele kwaliteitsondersteuning aan de persoon met de ziekte van Alzheimer. De persoon die aan huis komt is opgeleid door Ligue Alzheimer ASBL.

4. De referentiepersoon bij een lokaal bestuur

4.1 Wie is de referentiepersoon bij een lokaal bestuur?

- De referentiepersoon bij een lokaal bestuur is een professionele gemeenschapswerker die een extra rol op zich kan nemen (los van een diploma);
- Zijn/haar hoofdtaak bestaat erin om alle personen die met dementie te maken hebben en/of ermee geconfronteerd worden:
 - Te ontmoeten
 - Te informeren
 - De weg te wijzen naar relevante diensten (woonzorgcentra, centra voor dagverzorging en diagnostische centra, diensten voor thuiszorg en -hulp, rechtsbijstand, financiële hulp, conferenties, activiteiten ...).

Het doel van deze rol: de informatiekloof dichten die kan leiden tot relatieproblemen, uitputting of een vervroegde verhuis van patiënten naar een woonzorgcentrum. De referentiepersoon bij een lokaal bestuur is een bron van

informatie, gratis en op verzoek te raadplegen door patiënten, families, naasten, enzovoort die de ziekte beter willen beheersen en er beter mee willen leren leven.

- De referentiepersoon bij een lokaal bestuur is in de eerste plaats bereikbaar via een loket/kantoor binnen een gemeentebestuur of het OCMW waar burgers inlichtingen kunnen inwinnen.
- De referentiepersoon geeft de behoeften en verwachtingen van mensen met dementie door aan de gemeente.
- De referentiepersoon volgt bij Ligue Alzheimer ASBL een opleiding van drie dagen om kennis in te winnen over de ziekte van Alzheimer, andere vormen van dementie en mogelijke hulppistes.

4.2 Taken van een referentiepersoon bij een lokaal bestuur

- Een overzicht geven van alle diensten in de buurt (woonzorgcentra, centra voor dagverzorging en diagnostische centra, diensten voor thuiszorg en -hulp, rechtsbijstand, financiële hulp, conferenties, activiteiten, enz.) die tegemoet kunnen komen aan de behoeften van een patiënt, naaste of professional die met de ziekte van Alzheimer of een andere vorm van dementie te maken heeft;
- Een luisterend oor, informatie en plaatselijke begeleiding bieden aan iedereen die dat nodig heeft;
- Elke persoon in nood verder helpen aan een loket/kantoor in de gemeente of het OCMW en via telefonische communicatie;
- Zorgen voor een maximale zichtbaarheid van de rol van referentiepersoon, zodat die bekend is bij alle burgers. Denk aan aankondigingen via de website, Facebook, brochures, affiches, informeren van medewerkers, aanplakborden ... naargelang de communicatiemiddelen van uw gemeente/OCMW.
- Woonzorgcentra, diagnostische centra, diensten voor zorg en hulp ... inlichten over de aanwezigheid van een referentiepersoon op het grondgebied.
- Zichzelf voorstellen en meedelen dat u referentiepersoon van het lokaal bestuur bent (bijvoorbeeld in uw e-mailhandtekening). Alleen met voldoende zichtbaarheid heeft deze rol betekenis.

4.3 Voorwaarden om referentiepersoon bij een lokaal bestuur te worden

- Een gemeenteambtenaar zijn binnen een gemeentebestuur of een OCMW;
- Beschikken over een telefoonlijn en een loket/bureau binnen dit gemeentebestuur of OCMW voor contact met de burgers;
- De opleiding tot referentiepersoon bij een lokaal bestuur volgen bij Ligue Alzheimer ASBL
- Belangstelling tonen voor mensen met dementie en hun familie. In staat zijn om te informeren en empathisch te communiceren, en gemotiveerd zijn om verandering teweeg te brengen;

- Aangesteld worden in het kader van het Charter Dementievriendelijke Stad of een toekomstige aansluiting bij dit charter faciliteren. De functie van referentiepersoon bij een lokaal bestuur maakt deel uit van een algemeen actieplan. Deelnemen aan gratis opleidingen zorgt voor de verdere ontwikkeling van dat algemene plan.

5. DE 5 ASSEN VAN EEN DEMENTIEVRIENDELIJKE STAD

Bewustmaking

Het doel van de bewustmaking is om de ziekte bekender te maken en de perceptie van het brede publiek positief te veranderen. Een betere kennis van deze ziekte is van essentieel belang.

Daartoe organiseert Ligue Alzheimer ASBL jaarlijkse conferenties voor alzheimerpatiënten, hun familieleden, gezondheidswerkers, studenten en de plaatselijke bevolking die (on)rechtstreeks met de ziekte te maken heeft. Ligue Alzheimer ASBL biedt ook opleidingscursussen om de kennis van de verschillende vormen van dementie te verbeteren en de aanpak af te stemmen op de betrokkenen.

Sensibilisering behoort tot de taken van de referentiepersoon, opgeleid door Ligue Alzheimer ASBL.

Het recht om anders te zijn

Het recht om anders te zijn verwijst naar het recht van elke persoon met dementie om zich ten volle opgenomen te voelen in de gemeenschap. Mensen met dementie moeten gehoord worden en een antwoord vinden op hun dagelijkse behoeften. Ze moeten nuttige informatie krijgen en aan activiteiten kunnen deelnemen. Het recht om anders te zijn houdt in dat voor iedereen dezelfde rechten en plichten worden erkend, en dat iedereen als een volwaardige burger wordt beschouwd.

Voorlichtings- en begeleidingsstructuren voor patiënten en hun familie

De referentiepersoon van een lokaal bestuur speelt een sleutelrol bij de voorlichting en begeleiding van mensen die aan de ziekte van Alzheimer of een andere vorm van dementie lijden. Nadat de diagnose is gesteld, zijn mensen vaak ten einde raad en weten ze niet waar ze informatie kunnen vinden. Voor Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw is het cruciaal dat gemeentewerkers verzoeken kunnen begeleiden en vragen beantwoorden. En dat de ondertekenende instanties de zichtbaarheid van deze dienst bevorderen. Afhankelijk van de financiële en materiële middelen van de ondertekenende overheid, kan die burgers informeren en begeleiden via brochures, folders, conferenties, noem maar op.

**Alle
actoren**

**Steden
Gemeenten**

Burgers

Families

**Betrokken
personen**

Vrijwiligers

Acties en activiteiten in de stad

Zoals hierboven vermeld, houdt aansluiting bij het Charter Dementievriendelijke Stad in dat de ondertekenende overheid belangstelling toont en zich inzet voor alles wat met alzheimer en andere vormen van dementie te maken heeft. Daartoe behoren ook acties en activiteiten, waarvan minstens één uit een voorgestelde lijst. *(zie punt 3: acties en activiteiten die binnen het netwerk Dementievriendelijke Stad moeten worden uitgevoerd)*

Overleg

De Dementievriendelijke Steden worden uitgenodigd om nauw samen te werken met Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen. Ze moeten Ligue Alzheimer ASBL en Alzheimer Liga Vlaanderen ook op de hoogte brengen van alle nieuwe maatregelen en de vorderingen van al genomen maatregelen. *(zie punt 2.3: Welk engagement gaat een Dementievriendelijke Stad aan?)*

CONCLUSIE EN/OF VOORUITZICHT: *de toekomst ligt in de handen van zij die bereiken wat anderen voor onmogelijk houden.*